

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงของการบาดเจ็บ
จากอุบัติเหตุจากรถทางบกของผู้ป่วยใน ณ โรงพยาบาลร้อยเอ็ด

นางสาวบุษบา เพ็ญสุวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-372-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**FACTORS RELATED TO SEVERITY OF INJURY FROM
ROAD TRAFFIC ACCIDENT AMONG INPATIENTS AT RO-LET HOSPITAL**

Miss Budsaba Pensuwon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Science

Department of Preventive and Social Medicine

Graduate School

Chulalongkorn University

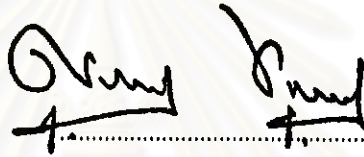
Academic Year 1996

ISBN 974-636-372-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บำบัดที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงของการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจากรถทางบก
ของผู้ป่วยใน ณ โรงพยาบาลร้อยเอ็ด
โดย นางสาวนุชบา เพ็ญสุวรรณ
ภาควิชา เวชศาสตร์ป้องกันและสังคม
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์นายแพทย์บดี ธนะมัน
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ศาสตราจารย์นายแพทย์ไพฑูริย์ โล่ห์สุนทร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

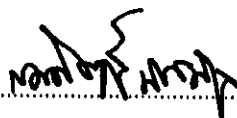

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์นายแพทย์ภิรมย์ กมลรัตนกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์นายแพทย์บดี ธนะมัน)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ศาสตราจารย์นายแพทย์ไพฑูริย์ โล่ห์สุนทร)

.....กรรมการ
(อาจารย์นายแพทย์สมศักดิ์ คูปต์นิตติชัยกุล)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

บุษบา เพ็ญสุวรรณ : ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงของการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรทางบก
ของผู้ป่วยใน ณ โรงพยาบาลร้อยเอ็ด (FACTORS RELATED TO SEVERITY OF INJURY FROM
ROAD TRAFFIC ACCIDENT AMONG INPATIENTS AT ROHET HOSPITAL) อ.ที่ปรึกษา :
รศ.นพ.ปติ ณะมันัน, อ. ที่ปรึกษาร่วม ศ.นพ.ไพบุลย์ โล่ห์สุนทร . 119 หน้า. ISBN 974-636-372-7.

ปัญหาการบาดเจ็บและตายด้วยอุบัติเหตุจราจรทางบกมีสาเหตุจากปัจจัยต่างๆ หลายปัจจัย การวิจัยนี้มี
วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงของการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรทางบกของผู้ป่วยใน ณ
โรงพยาบาลร้อยเอ็ด เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ระหว่าง
วันที่ 1 พ.ย. 2539 -15 ม.ค. 2540 จำนวน 420 ราย

ผลการศึกษาพบว่า ผู้บาดเจ็บส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอัตราส่วนเป็น 3.71:1 พบมาก
ในช่วงอายุ 15-24 ปี (ร้อยละ 48.8) และเป็นผู้ขับขี่ (ร้อยละ 67.7) รถจักรยานยนต์เป็นพาหนะของผู้บาดเจ็บมากที่สุด
(ร้อยละ 79.7) มีลักษณะการเกิดอุบัติเหตุแบบรถชนกัน (ร้อยละ 57.6) มีการดื่มสุรา (ร้อยละ 46.7) ใช้น้ำมันหรือ
ยาบ้า (ร้อยละ 4.0) ไม่ได้สวมหมวกนิรภัย (ร้อยละ 95.4) มีระดับความรุนแรงของการบาดเจ็บมาก (ร้อยละ 38.8)
ความรู้เกี่ยวกับกฎจราจรทางบกของผู้บาดเจ็บไม่แตกต่างกัน ($P>0.05$) และส่วนใหญ่มีความรู้จำเป็นต้องปรับปรุง

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงของการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรทางบกของผู้ป่วยใน ณ โรงพยาบาล
ร้อยเอ็ดมี 9 ตัวแปรเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุ ($P=0.0000$), การสวมหมวกนิรภัย ($P=0.0001$),
ผู้บาดเจ็บ ($P=0.0031$), การใช้น้ำมันหรือยาบ้า ($P=0.0036$), สถานที่เกิดอุบัติเหตุ ($P=0.0078$), การดื่มสุรา ($P=0.0225$),
ความเร็วของรถ ($P=0.0283$), เวลา ($P=0.0320$) และ เพศ ($P=0.0339$) ตามลำดับ ผลการศึกษานี้จะเป็นข้อมูลที่
สำคัญให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ใช้เส้นทาง ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุจราจรทางบกต่อไป

ภาควิชา ..... เวชศาสตร์ป้องกันและสังคม
สาขาวิชา ..... เวชศาสตร์ชุมชน
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิติ ..... ม.ร.ค. พิเศษ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ..... พ.นพ. ไพบุลย์ โล่ห์สุนทร

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

C845237 : MAJOR COMMUNITY MEDICINE

KEY WORD : TRAFFIC ACCIDENT/ FACTORS/ SEVERITY OF INJURY

BUDSABA PENSUWON : FACTORS RELATED TO SEVERITY OF INJURY FROM
ROAD TRAFFIC ACCIDENT AMONG INPATIENTS AT ROI-ET HOSPITAL :

THESIS ADVISOR ASSO. PROF. DR. BODI DHANAMUN, THESIS COADVISOR

PROF. DR. PAIBOOL LOHSOONTHORN, 119 PP. ISBN. 974-636-372-7

The problem of injury and dead from road traffic accident had caused by many factors. The purpose of this study was to investigate the factors related to severity of injury from road traffic accident among inpatients at Roi-Et hospital by descriptive study . Data were collected prepared during 1 November 1996 -15 January 1997 by interviews the inpatients with questionnaires 420 cases.

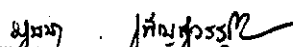
The results showed the mostly of them were male. Men putnumbered women in the ratio was 3.71:1 . Most inpatients were between 15-24 years age (48.8 %) and they were drivers (67.7 %). Motorcycles were the vehicles of traffic accident of the inpatients (79.7 %). The characteristics of traffic accident was collision (57.6 %), drinking alcohol before driving (46.7%), indicated the amphetamine (4.0 %), not wearing helmets (95.4 %). The level of injury was severe injury (38.8 %). The knowledge about traffic of inpatients was not significant ($P>0.05$) and most of them was low level need improving.

The factors related to severity of injury from road traffic accident among inpatients at Roi-Et hospital effected 9 variables being ordered from the most to the least important as following: the characteristics of accident ($P=0.0000$), using of helmets ($P=0.0001$), the injured ($P=0.0031$), indicated the amphetamine ($P=0.0036$), place of accident ($P=0.0078$), drinking alcohol before driving ($P=0.0225$), speed of vehicle ($P=0.0283$), time ($P=0.0320$) and sex ($P=0.0339$) respectively. These results should be useful for organization and road user to prevention and improvement the problem of road traffic accident in the future.

ภาควิชา เวชศาสตร์ป้องกันและสังคม.....

สาขาวิชา เวชศาสตร์ชุมชน.....

ปีการศึกษา 2539.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างยิ่ง จากรองศาสตราจารย์นายแพทย์บตี ณะมัน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์นายแพทย์ไพบุลย์ โสฬ์สุนทร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และ อาจารย์นายแพทย์สมศักดิ์ คุปต์นิริตติศัยกุล ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือ ชี้แนะในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นายแพทย์พงษ์สวัสดิ์ สุวรรณันท์ ผู้เชี่ยวชาญด้านสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด พ.ต.ท. นพดล โรจนกุล รองผู้กำกับการสารวัตรจราชร สถานีตำรวจภูธรจังหวัดร้อยเอ็ด อ.ดร.ศิริเดช สุชีวะ อาจารย์ภาควิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและให้คำชี้แนะ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้คำแนะนำในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลร้อยเอ็ด คณะเจ้าหน้าที่พยาบาลทุกท่าน ที่กรุณาให้อำนวยความสะดวกอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล

ขอขอบพระคุณหัวหน้ากองช่างเทศบาลร้อยเอ็ด หัวหน้ากรมการขนส่งจังหวัดร้อยเอ็ดที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์แนะนำเกี่ยวกับเส้นทางการคมนาคม แผนที่ของเขตเทศบาล และข้อมูลเกี่ยวกับยานพาหนะ

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ท้ายนี้ผู้วิจัยใคร่ขอกราบพระคุณ บิดา-มารดา พี่น้อง ที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนช่วยเหลือในการศึกษาจนสำเร็จการศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
บุษบา เพ็ญสุวรรณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามของการวิจัย.....	7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
สมมุติฐาน.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	9
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	9
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย.....	10
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
2. วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ทฤษฎีการเกิดอุบัติเหตุและระบาดวิทยาของการเกิดอุบัติเหตุจากรถทางบก.....	12
ความรุนแรงของการบาดเจ็บและผลกระทบของอุบัติเหตุจากรถทางบก.....	24
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้และพฤติกรรม.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
รูปแบบการวิจัย.....	37
ประชากรและตัวอย่าง.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

4. ผลการวิจัย.....	44
หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากรศึกษา.....	45
หมวดที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการเกิดอุบัติเหตุจราจร.....	49
หมวดที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการบาดเจ็บ.....	55
หมวดที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับกฎจราจร.....	59
หมวดที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและลักษณะระรถของผู้ขับขี่.....	63
หมวดที่ 6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา.....	70
5. อภิปราย ผลสรุป ผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	95
อภิปรายผลการวิจัย.....	95
สรุปผลการวิจัย.....	100
ข้อเสนอแนะ.....	101
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	102
รายการอ้างอิง.....	103
ภาคผนวก.....	108
แบบสอบถาม.....	109
ประวัติผู้วิจัย.....	119

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1.1	จำนวนและอัตราการตายจากอุบัติเหตุยานยนต์ในการจราจร (E800-E819) อัตราต่อประชากร 100,000 คน จำแนกตามเพศ พ.ศ. 2532-2536.....	2
1.2	จำนวนและอัตราการตายจากอุบัติเหตุยานยนต์ในการจราจรทางบกอัตราต่อประชากร 100,000 คนของจังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2535-2538.....	5
4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ป่วยในที่ประสบอุบัติเหตุจราจรทางบก ณ โรงพยาบาลร้อยเอ็ด จำแนกตามข้อมูลประชากร.....	45
4.2	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ป่วยในที่ประสบอุบัติเหตุจราจรทางบก ณ โรงพยาบาลร้อยเอ็ดจำแนกตามลักษณะปัจจัยการเกิดอุบัติเหตุจราจร.....	49
4.3	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ป่วยในที่ประสบอุบัติเหตุจราจรทางบก ณ โรงพยาบาลร้อยเอ็ดจำแนกตามลักษณะการบาดเจ็บ อวัยวะที่ได้รับบาดเจ็บและความรุนแรงของการบาดเจ็บ.....	55
4.4	แสดงจำนวนและสัดส่วนของความรุนแรงของการบาดเจ็บของผู้ป่วยที่ประสบอุบัติเหตุจราจรทางบกทั้งหมด ณ โรงพยาบาล ตั้งแต่ 1 พ.ย. 2539 - 15 ม.ค. 2540	57
4.5	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ป่วยในที่ประสบอุบัติเหตุจราจรทางบก ณ โรงพยาบาลร้อยเอ็ด จำแนกตามรายชื่อ.....	59
4.6	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ป่วยในที่ประสบอุบัติเหตุจราจรทางบก ณ โรงพยาบาลร้อยเอ็ดจำแนกตามระดับความรู้เกี่ยวกับกฎจราจร.....	59
4.7	แสดงการทดสอบความแตกต่างของความรู้เกี่ยวกับกฎจราจรของผู้ป่วยในที่ประสบอุบัติเหตุจราจรทางบก ณ โรงพยาบาลร้อยเอ็ด จำแนกตามรายชื่อ.....	62
4.8	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ป่วยในที่ประสบอุบัติเหตุจราจรทางบก ณ โรงพยาบาลร้อยเอ็ด จำแนกตามลักษณะพฤติกรรมการใช้รถใช้ถนนของผู้ขับขี่.....	63
4.9	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ป่วยในที่ประสบอุบัติเหตุจราจรทางบก ณ โรงพยาบาลร้อยเอ็ด จำแนกตามลักษณะรถของผู้ขับขี่.....	68

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลประชากรกับความรุนแรงของการบาดเจ็บของผู้ป่วยในที่ประสบอุบัติเหตุจราจรทางบก ณ โรงพยาบาลร้อยเอ็ด.....	70
4.11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการเกิดอุบัติเหตุกับความรุนแรงของการบาดเจ็บของผู้ป่วยในที่ประสบอุบัติเหตุจราจรทางบก ณ โรงพยาบาลร้อยเอ็ด.....	74
4.12 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานที่และลักษณะการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบก.....	84
4.13 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานที่และสภาพการจราจรในขณะเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบก.....	85
4.14 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการจราจรและความเร็วของรถในขณะเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบก.....	86
4.15 แสดงจำนวนและร้อยละของความเร็วยานและกลุ่มอายุของผู้บาดเจ็บ.....	87
4.16 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บาดเจ็บและรถที่เป็นพาหนะของการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบก.....	88
4.17 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มอายุและประสบการณ์ในการขับขี่ของผู้บาดเจ็บ	89
4.18 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มอายุและการมีใบอนุญาตในการขับขี่ของผู้บาดเจ็บ	90
4.19 แสดงจำนวนและร้อยละของการประกันภัยและอายุการใช้งานของรถของผู้บาดเจ็บ	91